

אתגא

בשבע 1036 | ט"ז באדר תשפ"ג, 09.03.23

הדר מילר ניהלה
חנות אופטיקה, אבל
אחרי הלינץ' שעברה
בלוד הדרך לתפקיד
פאנליסטית באולפני
הטלוויזיה הייתה קצרה

עניין אישי,
יוסף ארנפלד

הסייבר הלאומי

הלוחם מאגוז שהגיע ל-8200 בגלל פציעה
התאהב בתחום הסייבר והפך ליזם שהספיק
לעשות אקזיט מרשים. הכיפה של אלון
ארבץ חריגה בנוף תעשיית ההייטק, אבל
זה לא מפריע לו להתקדם בסולם ההצלחה
וגם להחליט שהוא לא מיישר קו עם מחאת
ההייטקיסטים // **אסף משניות**

מתנגדי הרפורמה
וגם תומכיה: בואו
נעצור לרגע ונסתכל
על עצמנו במראה

עפרה לקס

לכל אלו שאמרו: "אה, וואי, צריך באמת להיכנס מתישהו
לאתר ולקנות כרטיסים להגרלה של עזר מציון. זה חשוב"

ה"מתישהו" הגיע!

שבוע
אחרון!

הזדמנות אחרונה

להשתתף בהגרלה השנתית
של עזר מציון ולהציל חיים!

כל ההכנסות
יוקדשו לפעילויות
מצילות
חיים

פרס
מציל חיים

בני
לא נעים

זוכים
בפרסים

מצילים
חיים

קונים
כרטיסים

•2236 | ami.org.il

לרשימת הפרסים המלאה ולהשתתפות במבצע שעוד רגע נגמר

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

אנשים אחרים

הריאיון של לפיד, הנאום של דיסקין, המכתב של הטייסיים. זה יותר חמור ממה שנדמה

והערה קטנה לא לטייסיים אלא לאלה שתקפו אותם השבוע: בואו נדבר רגע על הסגנון. יש לנו 64 מנדטים, אבל לפעמים אפס קלאסה. למה להיגרר למילים בוטות? למה בכל שבוע אנחנו מבקיעים איזה גול עצמי מרהיב ומפואר? יש לנו רוב, יש לנו אידיאולוגיה, יש לנו כל כך הרבה טיעונים מנומקים לומר בימים אלה. בואו לא נעתיק את דיבורי השנאה מהקנאים בצד השני. יפה עשה הפרשן יעקב ברדוגו כשהתנצל, ולא סתם התנצל אלא באמת, מעומק הלב, אפילו בלי "אבל". "שגיתי", הוא ציין, "אני מצר ומצטער על אמירתי כלפי טייסיי טייסת 69, אמירה אשר אינה ראויה להיאמר כלפי אף אדם בכלל, ובפרט כלפי מי שמשרתים נאמנה את עם ישראל ואת מדינת ישראל. זה"ל הינו צבא העם ומעל כל מחלוקת, וחיל האוויר בראשם. סליחה". אתה שומע, אדוני השר קרעי?

הנאום המלא של יובל דיסקין בהפגנה השבוע, היה הרבה יותר מזעזע מהשורה שיצאה ממנו ועשתה כותרות. "ליבי גם עם תושבי הכפר חווארה שעברו פוגרום נורא בידי מאות פורעים יהודים. הפורעים האלו הם אות קין על מצחו של העם היהודי. אני בוש ונכלם במעשיהם. הם אינם אחיי, והם גם לא יהיו אחיי. הם בושה לעמנו. בושה!" - אמר ראש השב"כ לשעבר בהפגנה ברחבת מוזיאון תל אביב.

אפשר להבין את הזעזוע של דיסקין לא רק מרצח האחים הקדושים, הלל ויגל יניב הי"ד, אלא גם מהתפרעות הקיצוניים בחווארה, להבדיל. מי לא גינה אותם בשבוע האחרון? גם אני כתבתי כאן בשבוע שעבר נגד המעשים הללו. אומנם לא הייתי משתמש במילה "פוגרום", על כל הקונוטציות שהיא מעוררת, וגם לא הייתי מקדיש חלק כל כך משמעותי בנאום לקבוצת הקנאים היהודים שהשתוללו בחווארה. מי כמו יובל דיסקין, ראש השב"כ לשעבר (אגב, בתקופת ההתנתקות הסוערת) יודע שהם פרומיל לעומת סכנת הטרור הרצחני מערביי יהודה ושומרון בכלל ומהכפר חווארה בפרט. אבל שימו לב למשפט החמור מאוד, שמשום מה לא הגיע לכותרות. אולי לא בדיוק שמו לב לכל מילה בנאום, כי צעקות ההמון המוסת "בושה! בושה! בושה!" קצת הפריעו לקשב. דיסקין אמר, מתוך הכתב, את הדברים הבאים: "הפורעים הללו - ורבניהם - הם חלק מכת משיחית, קנאית, קיצונית ומסוכנת. הם נגע בגוף האומה ומהווים איום חמור על עתידה!"

"רבניהם"? אתה מכיר, מר דיסקין, רבנים שתומכים במתפרעי חווארה? אפשר לקבל רשימת שמות? אתה רוצה לגנות עשרות צעירים שפעלו באלימות (מתוך מאות מפגינים שהיו שם)? בכף. אתה רוצה לקרוא לזה "פוגרום"? נו, פחות בכף, כאמור. אבל למה אתה מסית את הקהל שלך נגד רבנים? למה אתה קורא להם "נגע בגוף האומה"? אולי כי בעיניך הרבנים הם הם האיום החמור על עתידה של האומה, יותר מהנערים האלימים? לא יפה לדבר ככה. לא יפה לחשוב ככה.

"חוסן לאומי דורש אחדות", סיים דיסקין את נאומו לקול תשואות הקהל. "בטווח של שבועות בודדים אנו עלולים להגיע אל סיפה של מלחמת אזרחים!"

לא, יובל דיסקין. לא נגיע למלחמת אזרחים, חלילה. לא תוך שבועות בודדים, ולא בכלל. העם הזה הרבה יותר אחראי מהכת המשיחית, הקנאית, הקיצונית והמסוכנת שלך ושל חבריך למערכת הביטחון לשעבר. אנשים שהשנאה והקנאה שלהם בנתניהו הוציאה אותם מדעתם. אין הסבר אחר למה שעובר עליהם. ובניגוד אליך, אני אמנה כאן את כל שמות ה"רבנים" הבכירים שמסיתים בצורה מפורשת לאלימות, לדם ברחובות, ליד איש באחי: רא"ל (במיל) אהוד ברק, רא"ל (במיל) דן חלוץ, רא"ל (במיל) בוגי יעלון, תא"ל (במיל) רן חולדאי.

ורק עוד דבר אחרון: למרות כל זה אתה אחיי, ותמיד תהיו אחיי. מה לעשות, את הקשר הזה בינינו אי אפשר לנתק. אחרי כל הפייק המוגזם ששמענו השבוע, ולפני כל הפייק המוגזם שבטח נשמע בשבוע הבא, האמת היא שאף אחד לא יילך לשום עזאזל. אנחנו אחד. ●

לאורך כל הריאיון השאלה שעברה לי בראש כצופה היא אותה שאלה שנמצאת שם כבר שנים, גם בהופעות הנחמדות של לפיד: זה אותנטי או מזויף?

הראיונות עם אנשי חיל האוויר, בעבר ובהווה, השבוע, היו הרבה יותר מזעזעות מהכותרות שיצאו מהם. רבים דיברו על הפגיעה באחדות בצה"ל, אבל בעיניי יש פה קודם כול פגיעה קשה במעמד של טייסי חיל האוויר. עד היום הם היו סמל למציאות בכל התחומים. מהיכולות הטכניות, דרך האינטליגנציה הגבוהה, התכונות האנושיות, הערכים כמו. ומה מתברר פתאום? שהם קלים להסתה בדיוק כמו פשוטי העם. בכל הראיונות ששמעתי השבוע עם טייסים במילואים, או בציטוטים מפיהם, הם חזרו על אותן קלישאות שמהנדסי התודעה שתלו במוחם. "מדינת ישראל צועדת לתהום", "תעצרו את הדורסנות", "סכנה לדמוקרטיה", "לא נהיה מוכנים לשרת במשטר דיקטטורי", ושאר משפטים שכשאתה שומע אותם מתלמידי בית ספר שהפסידו יום לימודים ובאו ברכבת עם אבא ואמא להפגנה מול הכנסת אתה יותר סלחן. אבל כאן הרי הציפיות קצת אחרות. מה, אתם החבר'ה שמפציצים בעזה ובביירות? אתם אלה שיפציצו באיראן? ויותר מזה: אתם החבר'ה שעושים את הפעולות עוצרי הנשימה במטס ביום העצמאות? דוגרי, חשבת שאתם קצת יותר מתוחכמים. בטח יותר קרי רוח.

מגיבים רבים השוו השבוע את הדיבורים על סרבנות הטייסיים להתייבב למילואים והיחס אליהם, לדיבורים על סרבנות חיילים בזמן הגירוש מגוש קטיף והיחס אליהם. ובכן, אפילו אם נגיד שאנחנו משווים תיקוני חקיקה בוועדת חוק ומשפט של הכנסת לגירוש אכזרי של אלפי חלוצים מחבל ארץ פורח והריסת בתיהם, חממויותהם וקברי יקיריהם - איך אפשר להזכיר בנשימה אחת את הסרבנות בימים ההם ואת מה שקורה עכשיו?

מה היה לנו אז? אני זוכר בעיקר חייל אחד, בשם אבי ביבר, שבשיא הריסת הבתים ליד שירת הים בגוש קטיף הסיר, בסערת רגשות, את הקסדה שמעל ראשו וזעק "יהודי לא מגרש יהודי". על הזעקה הזאת הוא קיבל 56 ימי מאסר (אחרי שמערכת המשפט הצבאית מצאה את מקסימום הסעיפים להעמיד אותו לדין עליהם. גם "סירוב פקודה" וגם "עלבונות כלפי מפקד"). ומה יש לנו עכשיו? עשרות טייסים, שכבר עכשיו הודיעו שלא יתייצבו לאימון. למה? כי קיבלו פקודה לעלות על מטוסי F-15 בחצרים ולהפציץ את מבנה בית המשפט העליון בירושלים? חלילה. מי מדבר על זה? מדברים על ההרכב קצת יותר דמוקרטי של הוועדה לבחירת שופטים, כמו בכל מדינה מתוקנת. מדברים על איוון בין הרשויות כמו שהיה כאן בעידן שלפני אהרן ברק. ואגב, שום חוק עוד לא עבר. אלה רק דיונים בכנסת. אבל זה כבר מספיק לכם בשביל לזרוק את קסדת הטייסיים בסערת רגשות. איך אומרים אצלכם בתל אביב? "בושה! בושה! בושה!". טוב שהפנים שלכם לפחות מפקסולות.

הריאיון המלא של יאיר לפיד לתוכנית 'פגוש את העיתונות' השבוע, היה הרבה יותר מזעזע מהשורה שיצאה ממנו ועשתה כותרות. "כי זה אנשים אחרים" - ענה לפיד לעמית סגל ששאל אותו למה הפעם, בניגוד לאירועי המחאה נגד ההתנתקות, הוא לא קורא לפנות תוך שלוש דקות חוסמי כבישים.

בעיניי צריך לשבח את לפיד על הכנות הנדירה שלו. סוף סוף הוא מודה בפה מלא במה שיודע כל מי שעוקב אחרי משנתו כבר עשרות שנים, עוד מימיו כמגיש תוכניות אירוח אהובות בטלוויזיה וכותב טורים פופולריים בעיתון. אפילו כפרזנטור של בנק הפועלים. טוב, "משנתו" זה אולי ביטוי קצת גדול למידותיו. אבל לפיד, כידוע, הרבה לעסוק בשאלה מי "ישראלי" ומה "ישראלי". ייתכן שהוא המציא אותה. זה תמיד נשמע רגיש ונעים כזה, כמו מעברון מוזיקלי של תמיר והלהקה, אבל מה שלפיד בעצם אמר וכתב כל השנים, בחביבות ובחן, זה שמי שלא "ישראלי" כמוהו, הוא מחוץ לסיפור. לפחות מחוץ לסיפור המרכזי. יש את "הישראליים" ויש את "האנשים האחרים".

לא אחת אתה קורה שמראין ציני מצליח, באמצעות כל מיני מניפולציות, להוציא משפט לא מוצלח מפוליטיקאי, שאחרי רגע מתחרט עליו, אבל אז כבר מאוחר מדי, כי זה הפך לכותרת וכולם חוגגים על פליטת הפה. כאן זה הכי לא המקרה. "כי זה אנשים אחרים" זאת ממש משנת החיים של לפיד. ה"הוא היה אומר" שלו.

אז למה אני טוען שהריאיון המלא היה הרבה יותר מזעזע מהשורה הזאת? טוב, בשביל זה תצטרכו לצפות בו. קודם כל לשמוע את התוכן המסית ("לא תהיה כאן דמוקרטיה... קחו למשל את האנשים שאמרו אנחנו מיחידת הסייבר ואנחנו לא רוצים לבוא למילואים. האנשים האלה, אני עד לפני חודשיים ישבתי על כל היכולות שלהם. תשעים אחוז מזה אי אפשר להגיד פה בשידור, אבל, למשל, הם יכולים להיכנס לתוך שני הטלפונים שמונחים כאן על השולחן שלכם ולמייילם ולתמונות ולמה שאתם רוצים. והם אומרים לעצמם: במדינה שבה אין פיקוח משפטי על בן גביר וסמוטריץ', האם הם ישתמשו בזה אם תהיה להם היכולת? ברור שהם ישתמשו בזה. הם אנשים עברניים. אז אתה אומר הם מביעים חשש מוצדק"). אבל מעל זה: לשמוע את הטון. הוא ממש זועם. וזה דווקא לא אופייני לו בריאיונות. הרי מדובר באיש מאוד נחמד בסך הכול. אבל שם הוא מדבר בטון שלא שמעתי ממנו עד כה בריאיונות. יוצא ממנו מין חרון אף כזה. הוא מקרין תחושה של "אני גמרתי להיות נחמד". עכשיו זאת מלחמת קיום, להיות דמוקרטיה או לדחול. ובמלחמה כמו במלחמה.

אם כי אני חייב להודות שלמרות השינוי הזה בטון הדיבור ובאינטונציה, לאורך כל הריאיון השאלה שעברה לי בראש כצופה היא אותה שאלה שנמצאת שם כבר שנים, גם בהופעות הנחמדות שלו: זה אותנטי או פוזה?

ובעיקר שאלתי את עצמי: האם הזעם הזה על עמית סגל, שמעז להקשות עליו מציטוטים שלו לא רק מתקופת ההתנתקות לפני 18 שנה, אלא גם מהתקופה ההיא שבה אמר שהוא דורש לעצור את הרפורמה לשישים יום כתנאי סף להידברות - כלומר התקופה של לפני כשבועיים וחצי - אמיתי או מזויף? האם השקר שלו, ככה בפרצוף, בלי למצמצם, בלי להזיע, הוא ציני ומחושב, או שמדובר בשקרן שאינו מודע לשקרניותו?

ואיך הוא מתמודד עם זה שיש תיעוד מנאום שלו מיום רביעי כ"ד שבט, אומר על דוכן הכנסת, שנקודת הפתיחה לקיום ההידברות היא עצירת החקיקה לשישים יום? וציין עם הדרישה הנחרצת הזאת עדיין נמצא בטוויטר שלו מאותו יום. יש כלל תלמודי ידוע שקובע "מילתא דעבידא לאיגלווי" - לא משקרי בה אינשי". ובתרגום חופשי: דבר שעשוי להתגלות - לא משקרים בו אנשים. על סמך ההנחה הזאת האמינו חז"ל לבני אדם בשלל סיטואציות הלכתיות שבהן מישוה טוען משהו ולא מביא הוכחה לטענתו, אבל אנחנו לא חושדים בו שהוא משקר. למה? כי מדובר בשקר כזה שברור שיתגלה. ומי משקר בכזה דבר? מילתא דעבידא לאיגלווי בערוץ הכנסת - לא משקרי בה אינשי. לפיד הוא חתיכת קרישה על הקביעה הזאת של חז"ל.

מדרשת הגולן
מתרגשת להזמין אתכם מיד לאחר חג החירות
לשבת עיון

ראשית צמיחת גאולתנו

מבט אמוני על 75 שנה
לעצמאות ישראל
ויובל למלחמת יום הכיפורים

צילום: יואל קוטלר, 'וואלה' / עיתונות הממשלית

בהשתתפות:

הרב חיים סבתו
הרב אהרון אייזנשל
שלום וסרטייל, מחבר הספר "בין גזרי ים סוף"
הרב גידי (גדעון) שרון

כ"ג - כ"ד בניסן | 14-15.4
שבת פרשת שמיני
בבית הארחה מדרשת הגולן

סיור ביום שישי
"מהלם ההפתעה
להכרעה במערכה"
בעקבות יובל
למלחמת יוה"כ

האירוח על בסיס פנסיון מלא

להרשמה היכנסו לאתר מדרשת הגולן: www.mhg.rgl.org.il

בטלפון: 04-6678807 | בהודעת וואטסאפ: 050-8910891 | במייל: res@mhg.org.il

לא תנצחו אותי

שמשקף התקדמות, אני לא חזק בגרפים, ואת התוצאות יכולתי לראות מייד. שבועות ספורים אחרי שהתחיל ללכת לחוג שיחקנו שוב. הילד פתח את המשחק עם פרש ורץ למרכז הלוח.

"פתיחה ספרדית קלאסית", הוא מלמל תוך כדי משחק. "סליחה?" שאלתי.

"זה נקרא פתיחה ספרדית", הוא ענה לא בלי שמץ הירות.

"פתיחה ספרדית זה פתח אליהו", עניתי בכעס והצרחת כי למה לא להצריח אם אפשר.

הילד הגיב מייד עם שני חיילים לבנים למרכז הלוח. "ההגנה האוסטרית היעילה", הוא מלמל.

"סליחה?"

"קוראים לזה הגנה אוסטרית, חוקרים הוכיחו שהגנה כזו מונעת מהשחור אפשרות ניצחון", הוא הסביר.

"איפה ההגנה הזאת הייתה באנשלוס", עניתי בעוד פרנס שעבר שלושה טפחים מעל הראש של הילד.

עשר דקות אל תוך המשחק הבנתי שאם אני אתן לילד להמשיך להפעיל עליי טקטיקות שחמט אירופאיות, אני עוד עלול למצוא את עצמי בסכנה אמיתית.

דחפתי את המלכה למרכז הלוח. "איזה מהלך זה?" הוא שאל.

"זה האלתור האשכנזי הידוע", עניתי בפסקנות, "חוקרים הוכיחו שמהלך כזה בוודאות מביא את המלכה למרכז הלוח".

הילד גירד את הזקן שאין לו, חשב ארבעים שניות והציב את הפרש שלו באופן כזה שבו הוא מאיים גם על המלכה שלי וגם על הצריח. רוצה לומר, הייתי צריך לבחור ביניהם.

עסק ביש. אבל גם לסחבק נשארו כמה תרגילים בשרוול. "נדמה לי שאמא קוראת לי", אמרתי לו בביטחון וקמתי.

"אמא בסופר", ענה הילד.

"אה, התכוונתי לאמא שלי", אמרתי בקצת פחות ביטחון. "סבתא פה?" הוא התלהב.

"אולי, לך תבדוק".

הילד רץ לדלת ואני בינתיים הפלתי בטעות את הלוח, באותו אופן שבו אני בטעות שוכח לטאטא לפני שאני שוטף.

"סבתא לא בדלת", הילד חזר עם החדשות המרעישות. "אל תשאל מה קרה, בטעות התהפך הלוח", עדכנתי אותו בבשורה המרה, "נצטרך להתחיל מהתחלה".

"לא, זה בסדר", הוא הרגיע אותי, "אני זוכר איפה כל חלק היה".

מתברר שאני מגדל בבית קספרוב, שלא לומר מגנוס קרלסן, תלוי כמה אתם אווזים בז'רגון המקצועי. הילד סידר את הלוח מהזיכרון ואז הביס אותי במהלכים בודדים.

הילד זינק מאושר ואני נשאיתי הלום ומושפל. "כל הכבוד לך שנתת לו לנצח", אשתי ניסתה להציל מעט מכבודי האבוד.

"נו נו", מלמלתי, "הנחמה האמריקאית המפורסמת".

אני לא יודע אם אתם מבוגרים מספיק כדי להכיר את ספרו המפורסם של דוקטור ספוק אודות גידול ילדים, אבל תנו לי לספר לכם שהדוקטור החשוב מרבה לדבר בשבח זמן האיכות שיש לבלות עם הילדים בעודם קטנים. ואני אומר את זה כמי שלא קרא ולו אות אחת מאותו ספר חשוב. אבל הדברים הם פשוטים ולא צריך להיות בשבילם דוקטור. תקופת הילדות חולפת ביעף ואנחנו עתידים להתחרט, שלא לומר לתת דין וחשבון, על הזמנים שיכולנו לבלות עם ילדינו והחמצנו. אלא מאי, מסתבר שלפחות לפי אשתי, ישיבה לצד הילד עם הטלפון ביד בזמן שהוא מעלעל בספר ומחכה לשווא שתקרא לו אותו זה לא נחשב זמן איכות.

אז אזורתי כסוג שלי גבר חלצתי והוצאתי ממדף המשחקים המאביק את לוח השחמט הזכור לטוב וניגשתי ללמד את היעקבין בן השש את משחק המלכים.

הילד מצידו זכר את רוב הכללים מהפעם הקודמת שבה ניסיתי להעביר איתו צוהרי שבת כלשהי וניגשנו מיד למשחק סוער.

מה אני אגיד לכם, לא היה צריך הרבה כדי לזהות שלילד יש כישרון. אומנם ניצחתי אותו די בקלות, אבל האופן שבו הוא צפה את המהלכים וניסה להגיב להם היה מרשים לחלוטין.

סיימנו את המשחק ואמרתי לו ש"יום יבוא ותהיה טוב מספיק כדי לנצח את אבא".

אני את אבא שלי, אגב, טרם ניצחתי בשחמט ובשלב הזה של חיי אני מתחיל לפקפק בכך שזה יקרה בכלל. התקווה היחידה שלי היא שבעזרת השם מו"ר אבי יאריך ימים ושנים ואז באיזה גיל 102 אוכל לספר לו על הפעם ההיא שהבסתי אותו בשחמט והוא יהיה מבוגר מדי בשביל לזכור אחרת. אני סוטה מהנושא.

בקיצור, הכישרון של הבן שלי היה גדול מכדי להתעלם ממנו ומאחר שכמו רוב העולם המערבי גם אני צפיתי בסדרה 'גמבטי המלכה', ידעתי בדיוק מה צריך כדי ליצור אלוף עולם. דחקתי באשתי לשלוח את הילד לבית יתומים כדי שיגדל שם, רצוי לצד מישוה מישראל השנייה, ואז בעזרת אב בית חביב הוא יפתח את כישרונו בסתר עד שיביס את הרוסים ב-1968.

אשתי טענה שאולי לא צריך להיצמד לתסריט אחד לאחד ושיהיה פשוט יותר לשלוח אותו לחוג. פתרון קצת חסר מעוף לדעתי, אבל ממש כמו בשחמט גם אצלי בבית המלכה חזקה יותר ואני זו משהו כמו צעד אחד פעם ביומיים.

שלחנו את הילד לחוג, שאתם מתארים לעצמכם שלא בדיוק נותן פייט לחוגי הכדורגל והכדורסל. אלא שאליה ולא קוץ בה, מיעוט הילדים בחוג גרם לכך שילדי כיתה א' אוחדו עם ילדי כיתה ב' כך שהבן שלי התחיל לפרק ילדים גדולים ממנו בשנה.

אפשר רק לדמיין כמה רחוק הוא היה מגיע אם אשתי הייתה זורמת על הבית יתומים.

עקומת הלמידה של הילד המשיכה לעשות את הדבר

עשר דקות אל תוך המשחק הבנתי שאם אני אתן לילד להמשיך להפעיל עליי טקטיקות שחמט אירופאיות, אני עוד עלול למצוא את עצמי בסכנה אמיתית. דחפתי את המלכה למרכז הלוח. "איזה מהלך זה?" הוא שאל. "זה האלתור האשכנזי הידוע", עניתי בפסקנות, "חוקרים הוכיחו שמהלך כזה בוודאות מביא את המלכה למרכז הלוח"

היה לי רציון לסיפור מצחיק
על זה שאני מצאין מישהו
מארזון ידידים שיבוא
לנקות לי את הבית לפסח.
אז לפני שהתחלתי לכתוב
הלכתי לבדוק באזעל שלא
באקרה מישהו חשב על זה
כבר. אפה לשם מתברר
שכתבתי את הסיפור הכזה
לפני שתיים. מוצלח דווקא

אני: למה התחפשת, חמודה?
היא: למלכת הפרחים!

אני: את יודעת שלפרחים

בדרך כלל אין מלכה?
היא: אתה יודע שלמבוארים

בדרך כלל יש אבודה

מוסורת?
אני: פורים נה

היא: תתקדם

אתי הציגה
שפורים אני
אתחפש לחייל,
אז אמרתי לה
שכבר עשיתי את זה
במשך שנה וחודשיים
בהסדר

לקראת פסח רק מתזכר
מצות שהוכנו על ידי יקים
נחשבות מצות מכונה

סטנדרט הבריאות הגבוה בישראל

בראש סרגו BOPO

הכי הרבה
חברים
מרוצים

חברי מכבי נהנים מסטנדרט הבריאות הגבוה בישראל וממגוון הטבות ושירותים מתקדמים

חוות דעת שניה מרופא
מומחה ב-150 ₪ בלבד

משקפיים ועדשות מגע
ב-50% הנחה

טיפול רפואה משלימה
בהנחות משתלמות

אימון כושר אישי או קבוצתי
ב-25 ₪ לאימון

ניתוח להסרת משקפיים בלייזר
בהנחה משמעותית

סל לידה מורחב
החזרים עד 2,156 ₪*

למידע נוסף | 4535*

*החזר סל לידה מוגבל ל-4 לידות (סה"כ 8,625 ₪) | כפוף לתקנון השב"ן

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

שינה בשבת? תחלום

אין כמו שבת שבה כל המשפחה חוזרת יחד מבית הכנסת, יושבת לאכול ואז יש זמן לשנ"צ. זאת אומרת אין שבת כזאת

מה, עשיתם קידוש בלעדיי? אילוסטרציה

ארבעה, חובט הגבר את ראשו בשולחן, זה ארבעה קידושים בתוך עשר דקות. לא שאכפת לו, וזה גם לא שהוא מתקמצן על היין. זאת אומרת הוא כן מתקמצן על היין, אבל זה לא העניין. העניין הוא העיקרון. למה אי אפשר שפעם אחת כל המשפחה תעשה קידוש ביחד?

תסיים לדבר והבן הקטן שמי יודע איפה הוא, אז אולי כדאי לחכך... "לעשות את השבת לדורותם ברית עולם..." ממלמלת הנערה בזמן שאביה מנסה לסמן לה להמתין רגע, והיא בתגובה מסמנת עם היד "מה קרה" וכל היין נשפך על המפה. אז היא מוזגת מחדש, ממשיכה מהמקום שעצרה ומסיימת בדיוק כשאמא שלה נכנסת הביתה.

"למה לא חיכית? אמרתי לך שאני באה", היא נוזפת בבעלה. הוא רוצה לענות לה שמאז זרם בנחלים הרבה יין אבל יום האישה הזה, אז הוא פשוט מתיישב לו במטבח ומכרסם בשקט עוגה בזמן שגם היא עושה לעצמה קידוש, ולא מפסיקה גם כשהדלת נפתחת והבן הגדול נכנס, כי הוא בטח שמע כבר קידוש בשיעור.

"אה כן", מוזג הבן יין לגביע אחרי שאמו מסיימת, "היה קידוש אבל לא היו הרבה עוגיות, אז לא יצאתי ידי חובה".

משיח יבוא לקידוש

ארבעה, חובט הגבר את ראשו בשולחן, זה ארבעה קידושים בתוך עשר דקות. לא שאכפת לו, וזה גם לא שהוא מתקמצן על היין. זאת אומרת הוא כן מתקמצן על היין, אבל זה לא העניין. העניין הוא העיקרון. למה אי אפשר שפעם אחת כל המשפחה תעשה קידוש ביחד?

"מה, עשיתם קידוש בלעדיי?" הוא מזהה לידו את הבת האמצעית בשיעור סתור ועיניים חצי עצומות וחצי גם.

"לא היית בבית הכנסת ודיברת עם חברות?" מתבלבל האב.

"לא", היא אומרת, "ישנתי. מה השעה?"

"רבע לפני הבדלה", אומר האב.

"קורע", היא אומרת, "חכו לי לקידוש".

הגבר מסתכל על בתו המתרחקת בכיוון החדר ונאנח. אם היא רק מתחילה להתארגן עכשיו, זאת אומרת שעד שהם יתחילו לאכול זו כבר תהיה סעודה שלישית, אולי אפילו מלווה מלכה. האוכל על הפלטה כבר במצב שאפשר לשמור אותו כפחמים למנגל של יום העצמאות. אם יהיה יום עצמאות. במצב הרעב שלו והשסע החברתי במדינה כבר אי אפשר לדעת. בינתיים הוא מכין קפה. הילדים מוציאים חטיפים. בקצב הזה עד שהם יישבו לאכול יבוא המשיח. המשיח לא בא, אבל אחרי חצי שעה הבת הגדולה יוצאת מהחדר.

"רגע", אומר האבא, "חכי לאחריך הקטן".

"איפה הוא?"

"מי יודע".

"אני לא מחכה לו, הוא תמיד מאחר".

"גם המשיח מאחר ובכל זאת מחכים לו".

"כשהמשיח יגיע תעדכנו אותי".

"את תראי", עוצם האבא את העיניים, "איך שתסיימי את הקידוש הוא יגיע".

"המשיח?"

"אח שלך".

היין כמעט נגמר, הבת השנייה קופצת לשכנים להביא עוד. ייקח לה עכשיו לפחות רבע שעה, חושב האב מזה הרעב אבל מתבדה, כי אחרי 40 דקות היא חוזרת. בידיים ריקות.

"אל תשאלו", אומרת הבת, "לאף אחד אין יין, כולם חזרו היום מאוחר מהתפילה".

"ברור", לוחש הגבר, "צוויגשטינקער שוב עשה חזנות במוסף". "בואו נעשה קידוש על החלות", לוחש האב בתקווה סמויה שזה יחייב אותם להתיישב לאכול. אשתו והילדים מעדיפים לכלות את החלות אחר כך, כשהבן הקטן יגיע. פתאום עולה בדעתו שבשבת זה ראשי תיבות של "שינה בשבת? תחלום?". מזל שעוד שבועיים עוברים לשעון קיץ, ואז אולי סוף סוף יהיה לו זמן לשנ"צ ראוי שיפוק לו את כל השינה של מוצ"ש. ●

הסיפור מתחיל בשבת לפנות צהריים, כשאבא חוזר מבית הכנסת והוא עייף ויגע כי שוב צוויגשטינקער עשה חזנות במוסף והגבאי האריך בהודעות והחבר'ה בחוץ האריכו בדיבורים וזה עשה אותו ממש רעב. כל מה שהוא רוצה עכשיו זה לעשות קידוש ולשבת לאכול, כי מאז הסעודה של אתמול הוא לא אכל שום דבר מכיוון שהוא מקפיד מאוד לא להכניס לפה לפני התפילה שום דבר חוץ ממים. וקפה. ופרוסת עוגה קטנה. ויוגורט. ופיסטוקים. ופרוסת עוגה נוספת כדי לאזן את הטעם. ועוד אחת כדי שהעוגה תהיה ישרה. אבל זה היה בבוקר ומאז חלף המון זמן (צוויגשטינקער עשה חזנות במוסף) והגיע הזמן לעשות קידוש ולענג את השבת בבשר ודגים וכל מיני מטעמים, או לפחות בעוד סיבוב של קפה ועוגה.

הבעיה היא שכרגע הוא לבד בבית, כי אשתו בשיחת נשים ערה מחוץ לבית הכנסת ("תתקדם", היא אמרה לו, "אני כבר מגיעה"), הבן הגדול בשיעור, הבת האמצעית מדברת עם חברה ליד בית הכנסת (יכול להיות שהן מדברות שם ברצף עוד מאז שנגמרה תפילת ליל שבת), הבת השנייה קפצה לחברה והבן הקטן מי יודע. כדי לקצר הליכים הוא מתחיל לערוך את השולחן. באמת השבוע היה יום האישה הבינלאומי, שנועד כדי להוקיע גברים כמוהו שעושים בחוץ קריירה בזמן שהנשים שלהם מדוכאות לבד בבית ועורכות את השולחן. ושבועיים לפני כן היה יום המשפחה, שפעם היה יום האם רק הפכו אותו ליום המשפחה כדי להוקיר את הנשים המקופחות שתמיד צריכות לעשות הכול לבד, כי הגבר אף פעם לא עושה כלום בבית. ושבוע לפני זה ציוו עליו לקנות לה מתנה ליום האהבה, כי איזה מין יהודי לא קונה לאשתו מתנה לכבוד היארצייט של הקדוש הנוצרי ולנטיין שבטח היה אנטישמי, אחרת למה צריך לקנות מתנה. כל כך הרבה ימי העצמה נשיים, הוא חושב, כל כך הרבה יום האם ורק תשעה באב אחד. האוכל כבר נשרף על הפלטה. גם הבטן שלו נשרפת מרעב.

יין יין בששון

תוך כדי עריכת השולחן הוא עורך בראשו חשבונות: הבן הגדול שומע קידוש בשיעור, אז לא צריך לחכות לו. הבת השנייה תצא ידי חובת קידוש אצל החברה שהיא הלכה אליה. נשארו אשתו שצריכה להגיע בכל רגע, הבת האמצעית שעד שהיא תצא לכיוון הבית כבר תצא השבת, והבן הקטן שחייב בקידוש רק מדין חינוך והוא באמת מעביר אותו סדרת חינוך מפרכת. זאת אומרת הילד את האבא. הניחוחות מהפלטה מכוצים לו את הבטן ומבהירים שאם הוא לא יפעל מהר, כשאשתו והילדים יגיעו הם ימצאו ליד השולחן שלד מזה רעב שאוחז בביאוש בגביע הקידוש.

נחכה שתי דקות, הוא מחליט. אם הם לא יגיעו אני עושה קידוש ושובר את הצום לבד.

הוא מחכה שתי דקות, ועוד שתיים, ושלוש, ועוד כמה. בסוף הוא נשבר ומוזג את היין לגביע. כשהוא מגיע ל"על כן בירך" נפתחת הדלת והבת השנייה נכנסת, מתנשפת כולה.

"לא חיכיתם לי?" היא שואלת באכזבה, תדהמה, עלבון ותוכחה. "חשבתי שאת עושה קידוש אצל החברה שלך", משפריץ האבא את היין מהאף.

"אתה תמיד אומר לא לאחר, אז חתכתי מהר", היא אומרת.

"ולא יכולת להגיע שתי דקות קודם?" הוא משבח אותה.

"טוב, אתה רוצה לעשות לי קידוש או שאני אעשה לעצמי?"

"ממתי את עושה קידוש לעצמך?"

"ממתי שעושים קידוש בלעדיי", היא נוטלת את הגביע ומחפשת את הנוסח בזמירון. באמת אין סיבה שהיא לא תעשה לעצמה. גם היה יום האישה הבינלאומי או מה, אז שתהיה עצמאית קצת. מצד שני, אשתו צריכה להגיע בכל רגע ואולי גם הבת הגדולה אם היא

איגוד ישיבות ההסדר

ברכות חמות לישיבת ההסדר הגולן לראש חגיגות פיוקא/פיווסדה

לכבוד ראש הישיבה - הרב יואל מנוביץ',
הרב אמנון שוגרמן, רבני הישיבה בעבר ובהווה
תלמידים, אברכים ובוגרים

ברכותינו מקרב לב לרגל ציון 50 שנים להקמת
הישיבה, מראשונות ישיבות ההסדר בארץ ישראל,
ומחלוצות ההתיישבות בגולן לאחר מלחמת ששת
הימים.

המשיכו בעוז בהפצת אור התורה לגולן כולו

מצקו ואמנו!
בית איגוד ישיבות ההסדר

תסתכלו לרגע במראה

השמאל בטוח שהאליטה הימנית לוקחת לו את מפתחות המדינה שייסד בעמל, הימין בהול לחולל את השינויים החיוניים במדינה בזמן הקצוב שקיבל. כערי תפיסת המציאות בין המגזרים אחראים בין השאר להפגנות המתלהמות שמלהיטות את השיח

אורי: שאלו נדר
ודרך, מביאים לבהלה אמיתית כשקבוצה כזאת היא חלק חזק ומשפיע בשלטון. מבחינתם מפתחות האליטה הולכים ונמסרים לאליטה הבאה, לציונות הדתית. ומי יודע מה יהיה כאן. גם כשצד שמאל מביט במראה הוא רואה בבואה אחרת מזו שרואים המביטים מבחוץ. אנשי השמאל רואים את עצמם כמי שבנו את הארץ, החלוצים, הטייסים, מייסדי ומפקדי היחידות הלוחמות. הם רואים את עצמם אלה שמציעים את המדינה לכיוון הדמוקרטי והשוויוני בצעדים מדודים. אבל הצד השמאלי מביט על נתוני הדמוגרפיה וחרד מהעתיד. הוא רואה את דפוסי ההצבעה ומרגיש שהוא הולך ומתכווץ. המדינה שהייתה לו עד עכשיו משנה את פניה. הוא רואה את הרכב הממשלה ולא מוצא בה דמות אחת שהיא שיקוף שלו. לכן הוא מניף בהפגנות את דגל המדינה ואת מגילת העצמאות, ולכן הוא מנהל מלחמת חורמה על מבצר הכוח האחרון שנשאר לו מבחינתו: בג"ץ. זה המוסד ששומר על ערכיו. בזכותו הוא לא מיעוט נרדף בארצו. כשאנשי שמאל מתארים תחושות כאלה את חושבת שלא שמעת טוב. הם? טוב, הם אומנם מיעוט, אבל מיעוט גדול מאוד, שמחזיק פה המון משאבים וכוח. החל מהאקדמיה (תראו את מכתבי ההשתקה שהיא מפרסמת בימים אלה), המשך בכוח הכלכלי הרב וכלה באמצעי התקשורת שמגויסים על מלא לצד אחד. ואת רוצה לשאול אותם: יש בידכם כל כך הרבה עוצמה, ממה אתם מודאגים? הניחו לנבחר הציבור שהגיעו לכיסאם באופן דמוקרטי לקדם את מדיניותם. בעוד כמה שנים יהיו בחירות, תתארגנו ותשנו.

אולי לא נהיה פה מחר

הפער הזה הוא לא תיאורטי, הוא לא איזו טבלת שווה ושונה במחברת אורחות. התחושות האלה מכתבות את ההתנהגות של כל צד. הצד שמרגיש שהוא מיעוט, וחש חובה לתקן עיוותים של שנים, חושב שהוא אנדרדוג שעלה לשלטון ומונע מתחושת דחיפות ובהילות. סוף סוף נתניהו הסכים לערוך את השינויים במערכת המשפטית, ומי יודע מתי שוב תהיה הזדמנות כזאת, ובואו נשליט סדר יום חדש בכל מה שאפשר, כי מחר כבר לא יהיה אפשר. ואנשי השמאל מתבוננים בבואה שלהם, באימה שלהם, מגשימה את עצמה. הנה, האליטה הזאת קובעת סדר יום חדש. היא לא סופרת אותנו, לא רואה אותנו בכלל. ומצד שני, המפגינים לא מבינים שיש בידיהם כל כך הרבה כוח. זה לא מדויק, כי הם מציגים את הכוח הזה בהפגנות ובאיומים שיוציאו את הכסף שלהם מהארץ ולא ישרתו בצה"ל. אבל אם אתה מרגיש שלא תוכל לנצח אלקטורלית, דרך הדמוקרטיה, אתה חייב להכניע את הצד השני בדרך אחרת, ולכן יש התלהמות חסרת גבולות וחוסר אחריות על מה יהיה פה מחר. אולי לא נהיה פה מחר. הפערים האלה, נקודות המבט השונות, הן חלק ממה שגורם לשיח החירשים פה. הן חלק מהסיבה לגובה הבלתי נתפס של הלהבות. ומה עושים עם זה? קודם כול מכירים בזה ומדברים על זה ומפוגגים את הפחדים והצללים המאיימים. אחר כך יושבים לדבר מתוך כבוד הדדי, כזה שמכיר בתוצאות הבחירות ומקבל את הזכות של מי שנבחר לקדם את מדיניותו. אבל גם מתוך הבנה שכל צד פועל כשטובת המדינה לגדל עיניו, גם אם היא הפוכה לגמרי מהעמדה שלי. ●

אם תשאלו אנשי שמאל, המגזר נראה כמו אליטה הולכת וגדלה, הולכת ומתחזקת. 14 מנדטים, קצינים בכירים בצבא, עיתונאים רבי השפעה כמו עמית סגל, קלמן ליבסקינד וסיון רהב־מאיר, ומנת יתר של 'ארץ נהדרת' בשילוב עם סטיגמות, לצד מחלוקת אמיתית על ערכים כזאת היא חלק חזק ומשפיע בשלטון

לפני שנה וחצי, כשהימים היו קצת שלווים, התכנסנו קבוצה של שמונה אנשים עם עמדות שונות, בחדר אחד. באותה עת היינו זרים זה לזה, אבל כולם הגיעו עם רצון להכיר אנשים שונים מהם. כל אחד היה צריך לספר לאן הוא רוצה להגיע בהתפתחות האישית שלו. לא יעד רחוק, לא בעוד עשרים שנה, משהו מיידי, לאן מכאן. כשהגיע תורי, העזתי לומר בביישנות שאני כבר המון שנים כותבת בתוך המגזר הציוני־דתי ואני מרגישה שאין מספיק ביטוי לעמדות כמו שלי בתקשורת הכללית. הסברתי שלצד הכתיבה שלי בתוך המגזר אני גם רוצה להיות חלק מהפסיפס הגדול, מהתזמורת רבת הכלים שנקראת התקשורת הישראלית. גם כדי שהציבור הכללי יכיר את העמדות של הציבור שלי וגם כדי שאנשים מהמגזר שלי ירגישו שקולם נשמע.

"מה?" צעק עליי אחד מיושבי השולחן, "גם את זה אתם רוצים לכבוש? לא מספיק כל מה שיש לכם?". נבהלתי מהשאגה, אבל יותר מזה, לא הבנתי על מה הוא מדבר. נדמה היה לי שאנחנו לא גרים באותה מדינה, לא מתייחסים לאותה מציאות. "על מה אתה מדבר?" עניתי בקול מגומגם ופגוע. "אתם נמצאים היום בכל עמדות המפתח, ראש הממשלה בנט הוא ציוני דתי, קצינים בכירים בצה"ל, אנשי אקדמיה, הנה גם יש לכם עמית סגל. אתם נמצאים בכל מקום. אני לא מבין איך אפשר להגיד שהקול שלך ושל חברייך לא נשמע". הדיאלוג ההוא אומנם לא נגמר בהחלפת זרי פרחים, אבל אל דאגה, בהמשך גיליתי שהאיש שצעק בכלל לא נוהג להרים את הקול, ושהוא אדם עם לב רחב מאוד. לא עבר זמן רב ונעשינו מיוודים.

נזכרתי בשיחה הזאת כששוב הבטתי באין אונים על המחאות, על השפה המתלהמת ועל חוסר הנכונות להתפשר ולהידבר. ככל שמתמדיים להתבונן במה שקורה כאן, מבינים שהסיפור הרבה יותר עמוק מהרפורמה המשפטית או מבית המשפט העליון, והוא לא נסוב רק סביב תוצאות בחירות שיש צד שלא מוכן להשלים איתן. מדובר בסוגיה רבת פנים. אחד מהם הוא השוני בנקודות המבט. האופן שבו כל צד רואה את הבבואה שלו משתקפת אליו מתוך המראה, וכיצד רואה אותו הצד השני. יש כאן הבדלים תהומיים.

מי המיעוט הנרדף?

כשהציונות הדתית מביטה על עצמה, היא רואה קבוצה קטנה, נרדפת, חבוטה, בכלל לא בטוחה שהיא עדיין קבוצה אחת או מה גבולותיה. הציונות הדתית מרגישה שהציבור רואה בחבריה אנשים עם אידאולוגיה לאומנית משיחית. נשים נתקלות במבט עקום על כיסוי הראש שלהן, גברים סופגים הערות בכל פעם שמישהו מהמגזר חורג מהנורמות הנאורות. מי שרוצה להתקדם באקדמיה לא יכול לחקור כל מה שהוא רוצה, ובוודאי שלא יכול להתבטא בחופשיות על מה שהוא חושב. ולקינוח, המדיניות שהוא תומך בה נעצרת בבג"ץ שוב ושוב. בכלל, תשאלו את כל מי שהיה אי פעם בתוכנית מפגשים רב־מגזרית איזה מגזר חוטף הכי הרבה. הסקר שאני ערכתי הוכרע פה אחד: הציונות הדתית. אבל איך המגזר הזה נראה מבחוץ? אם תשאלו אנשי שמאל, הוא נראה כמו אליטה הולכת וגדלה, הולכת ומתחזקת. 14 מנדטים, קצינים בכירים בצבא, עיתונאים רבי השפעה כמו עמית סגל, קלמן ליבסקינד וסיון רהב־מאיר, ומנת יתר של 'ארץ נהדרת' בשילוב עם סטיגמות, לצד מחלוקת אמיתית על ערכים

לשבת בדירה החדשה שלכם או להמשיך "לשבת על הגדר"

הצטרפו למאות הלקוחות שלא חיכו, רכשו דירה חדשה בבית אל,
וחסכו את עליית המחירים וחוסר הוודאות.

INBAR MERHAV © HAVAS

דירת 5 חד' | 1,515,000 ₪ | 6,5 חד' | ודופלקסים מרווחים
החל מ-

לא
מחפש
את
האקזיט
הבא

אחרי שעשה אקזיט בסכום חלומי בגיל 35,
יזם ההייטק אלון ארבץ לא מנסה לעשות
את המכה הבאה אלא דווקא לבסס את
התעשייה הישראלית, באופן שיצמיד קדימה
את המשק כולו ■ בספרו החדש, 'ההגנה הטובה
ביותר', הוא מצביע על התהליך שבו הפכה ישראל
מאומת הסטארט־אפ לאומת הסייבר, וגם: מדוע
הוא לא הוציא הסעה למחאת ההייטקיסטים?

אסף משניות // צילום: עופר עמרם

בהתחלה התעלמתי, אבל בהמשך כבר לא יכולתי. שלחו אותי לתל השומר ושם קיבלתי את הבשורה שאני לא יכול להמשיך כחייל קרבי. אני זוכר שכשהגעתי חזרה לפלוגה המפקד שלי אמר לי לעלות על מדי ב' ולטפס על חבל, ואני לא מצליח לעשות את זה. ואני מנסה ומנסה עד שבסוף אני הולך לחדר ופורץ בבכי."

החברים שלך ביחידה הבינו מה עובר עליך באותו זמן?

"המפקד שלי הבין, אבל החברים לא הבינו בהתחלה. גם אני לא הבנתי ולקח לי זמן לעכל את זה. משם הגעתי לשלישות של אגוז, ושלושה חודשים אחר כך עברתי ל-8200."

הבחירה ב-8200 נבעה מהרצון להמשיך בשירות משמעותי, גם אם לא ביחידה המובחרת שעליה חלם. שם הוא נתקל בצורה הבולטת ביותר בהיותו חריג בנוף. "היו הרבה פרמטרים שהפכו אותי לחריג שם. קודם כול הכיפה, יש שם חובשי כיפות בודדים. דבר שני, העובדה שאני בכלל רציתי להיות קרבי. מי שנמצאים ב-8200 הם כאלה שכיוונו את כל חייהם עד לגיוס כדי להיות שם. מדובר בחבר'ה שכבר בבתי הספר למדו את הדברים הרלוונטיים, לחלקם יש תארים בגיל מאוד צעיר וחלקם פשוט גיקים של מחשבים מגיל אפס. לי הייתה מודעות מה זה 8200 ולמה היא חשובה כי אבא שלי הגיע מהתחום, אבל אני גדלתי בציונות הדתית, ושם ברור שמי שיש לו פרופיל קרבי - לרוב ילך לשרת בקרבי."

כמה זה הקשה על השירות שם?

"לקח זמן להתאקלם, אבל מהר מאוד גיליתי שם אנשים מדהימים, סופר יצירתיים ומוכשרים, שכיף לעבוד איתם. זאת סביבה שקשה למצוא משהו דומה לה מחוץ ליחידה."

איזה שינוי מחשבתי צריך לעבור כשנכנסים ליחידה כזאת אחרי שמגיעים מאגוז?

"זה צבא אחר לגמרי. עולם אחר לגמרי. כלפי חוץ הכול אותו דבר. אותם מדים ואותן דרגות. בפועל, אין שום דמיון. בקרבי הדגש הוא משמעת, איתנות, אגרסיביות. ב-8200 זה יצירתיות, יוזמה, חשיבה מחוץ לקופסה. אלה מקומות שנדרשים בהם דברים אחרים לגמרי. ויש גם אינפלציה ביחס לדרגות. בקרבי אתה מפתח מכל

במובנים רבים, אלון ארבץ יכול היה להיות נער הפוסטר של עולם ההייטק הישראלי. הוא בוגר יחידת 8200, בן לעובד הייטק, שהקים חברת סטארט־אפ עוד לפני גיל 30, רק בשביל למכור אותה בגיל 35 תמורת 350 מיליון דולר לאחת מענקיות הסייבר העולמיות. כיום הוא עומד מאחורי מיזם חדש שהקים בשם פוינט 5. יש רק פרט אחד שהופך אותו לחריג בנוף ההייטק: הכיפה שעל ראשו.

"הבשורה הכי קשה בחיים"

קשה אולי להבין למה, אבל בעוד בכל תחום אחר חובשי כיפות הפכו להיות הרבה יותר דומיננטיים ומצויים, בעולם ההייטק המצב אינו כזה. כפי שמחאת ההייטקיסטים נגד הרפורמה הדגושה, מדובר בענף שרובו המוחלט חילוני ושמאלני. דתיים ואנשי פריפריה כמעט לא מוצאים את מקומם בחברות ההייטק, כמעט לא רשומים על האקזיטים שמתרחשים כאן כל העת, ואלה שכבר כן מוצאים את מקומם בתעשייה, נאלצים לרוב להסתיר את עמדותיהם. כל זה הופך את ארבץ לחריג עוד יותר בנוף ההייטקיסטי שנמצא על ציר דרך השלום בתל אביב.

ארבץ כמובן מודע לכך, אבל הוא לא מתרגש. הוא רגיל להיות חריג בנוף, עוד מימיו ביחידת 8200 היוקרתית. אלא שהוא כלל לא תכנן להיות כזה. למעשה, הוא אפילו לא תכנן להיות יזם הייטק. אפילו את המסלול הצבאי שלו הוא לא החל ב-8200. "החלום שלי בכלל היה להיות חייל באגוז, והתחלתי את המסלול באגוז. אלא שאחרי כמה חודשים נפצתי ונאלצתי לרדת משירות ביחידת קומנדו ולחפש מסלול אחר בצבא."

איך מעכלים את העובדה שחלום הילדות להיות לוחם נגנז?

"זה קשה וזה לוקח זמן. זאת הייתה טרגדיה אישית עצומה. הבשורה הכי קשה שקיבלתי בחיים. עד היום, אם אני אראה את הרופא שבישר לי אותה - אני אוהה אותו, ואנחנו מדברים על כמעט 15 שנה אחורה. באחד מאימוני הירי שכחתי לשים את אטמי האוזניים, וזה פגע לי בעור התוף. מאז שמעתי כל הזמן צפצופים.

"כילד הלכתי עם אבא לעבודה בהייטק והרגשתי 'וואו'. ארבע בהרצאה

"אני זוכר בדיוק איפה עמדתי בבית ובאיזו שעה כשניהלתי את השיחה עם השותף שלי ואמרתי לו שאני לא בטוח שנצליח להרים את המוצר הזה. היו הרבה רגעים שבהם חשבתי שטיפסנו על עץ גבוה מדי, שהבטחנו יותר מדי. זה השלב שבו השותפים שלך מחזיקים אותך. אלה הזמנים שאתה חייב שותפים חזקים עם אמונה גדולה במה שאתם עושים"

מפקד. מהמ"פ שלי, שבמקרה הטוב הוא היה סגן, רעדתי מפחד. ב־8200 רק אלוף משנה מתחיל לקבל יראה מהסוג הזה. זה עניין תרבותי. ב־8200 כולם יכולים להביע את הדעה שלהם, כי הרעיון הטוב יכול להגיע מכל אחד. לקח לי שבועיים להבין שהכול שונה. בדיונים לקח לי יותר זמן להביע את העמדה שלי, אבל גם זה קרה יחסית מהר."

ביצת הזהב של העולם הטכנולוגי

ב־8200 ארבע אומנם למד לאהוב את עולם ההייטק, בדגש על תחום הסייבר, אך גם לאחר שהשתחרר מהיחידה לא הציב את ההייטק כיעד. בתחילה עבר ללמוד בישיבת עתניאל, כשלפני הגיוס למד בישיבת ירוחם. לאחר שנה בעתניאל בחר לפנות ללימודי תואר ראשון במשפטים וחשבונאות באוניברסיטת תל אביב. את המיזמים הראשונים שלו הקים כבר בזמן הלימודים.

"בשנה הראשונה הקמתי עמותה ללימודים פיננסיים בבתי הספר, ובשנה השנייה כבר הקמתי חברה בשם 'סייבר סקול' ללימודי סייבר. אני ושותפים שלי מכרנו אותה, ובשנה השלישית כבר הקמתי את IntSights, ואז גם עזבתי את לימודי התואר. את התואר במשפטים השלמתי בהמשך."

כלומר, מעולם לא נאלצת באמת לעבוד כאדם דתי בחברת הייטק, כי בסוף עבדת בחברה שלך. אני מניח שיש לזה הרבה יתרונות.

"יש לזה הרבה יתרונות, אבל לא רק לי. גם לעובדים שלי. הם לא צריכים לדאוג

לכל סוגיה דתית, נניח בדיקת חמץ. אבל כן נתקלתי בזה ברגע שרכשו אותנו לפני שנה וחצי. עברנו לעבוד בחברה אמריקאית, שבאופן טבעי לא מודעים לכל זה. למשל, מבחינתם יום שישי הוא יום עבודה רגיל, ולכן אין שום בעיה לקבוע בו פגישות, מה שכמובן יוצר בעיה. אני רואה את זה גם בפגישות עם משקיעים. שם אתה מבין שזו שפה שונה ועולמות שונים, אבל זה לא ממש מהותי. זה כן מתבטא לפעמים במניעים להקמת חברות. אבל אף פעם לא הרגשתי שמישהו חסם אותי בגלל שאני דתי."

ואז כשחוזרים הביתה? שם כן מוצאים את ההבדלים בין עולם ההייטק לעולם שממנו אתה מגיע?

"במושפחה עצמה לא. גדלתי הרי עם אבא שהוא איש הייטק. כבר מגיל קטן הגעתי איתו לעבודה ותמיד זכרתי את זה כוואו גדול. עם החברים שאיתם גדלתי אני רואה את זה יותר, כי אנחנו באמת בעולמות קצת שונים."

את חברת IntSights מכר ארבע לפני שנה וחצי לענקית הסייבר האמריקנית Rapid7 יחד עם שותפיו ב־350 מיליון דולר. החברה, שהוקמה בימיהם באוניברסיטה, עוסקת באיתור איומי סייבר לחברות, ומהר מאוד הבינו יוזמיה שהם יצרו ביצת זהב שכל העולם הטכנולוגי חפץ במשך שנים ארוכות. כשהוא מתאר את החברה שלו, קשה שלא לראות את ההתלהבות בעיניו.

"הרעיון מאחורי החברה הוא להיות סוג של חיל המודיעין של הארגון או החברה. כמו שלצה"ל יש חיל מודיעין שנועד למצוא תוקפים ולזהות איומים, כך גם ארגונים וחברות בכל רחבי העולם צריכים את אותו שירות. מה שיצרנו הוא מערכת שסוקרת את האינטרנט, בעיקר את הרשת האפלה, ומתריעה בפני הארגונים הללו כשמישהו מנסה לתקוף אותם, לגנוב להם סיסמאות, מסמכים, ניסיון לקמפיין פשינג נגד הלקוחות שלהם וכל איום אחר, ונותנת להם את הזמן להתכונן לפני ההתקפה הבאה", מתאר ארבע. **ואיך זה הופך להצלחה ענקית שנקנית בסכום מטורף?**

"אנחנו בעצם זיהינו בעיה מאוד גדולה. הרי כל ארגון היה חייב את זה, כי כל מתקפה שכזאת עלתה מאות אלפים ואפילו מיליוני דולרים. עד אז החברות היו צריכות להפעיל אנשים שיעשו את זה באופן אקטיבי, יסרקו אתר אתר וימצאו את כל האיומים, או לשכור חברה שתעשה את זה. זה היה מאוד יקר, וגם לא אפקטיבי לגמרי, כי יש גבול לכמות האתרים שאדם יכול לסרוק בשעה, מה שלא קיים בתוכנת מחשב. המיזם שלנו שינה לחלוטין את כל העולם הזה. זה חסך לחברות

המון משאבים שכעת יכולו להשקיע במקומות אחרים. זה יצר ערך מאוד גדול להמון חברות."

ומתי הבנתם מה יש לכם בידיים?
"ברגע שראינו שיש גופים שמוכנים לשים על זה 100 אלף דולר. זה היה ממש בתחילת הדרך. אבל לקח לי המון זמן להבין שאני יכול לעשות את זה. בתחילת הדרך התחלנו למכור, ואז הדברים לא לגמרי עובדים כמו שרצית. פתאום התגלו כל מיני בעיות שחשבנו שאפשר לפתור אותן בקלות יחסית, ואז מתגלה שמדובר בחתיכת אירוע. פתאום מגיעים הלקוחות עם רשימת דרישות שאנחנו צריכים להתאים את עצמנו אליהן. ואז צצים מתחרים, ויוצרים עוד דרישות ללקוחות שלנו. לקח לי תקופה להגיד שיש לי מוצר שעובד, תחרותי, אמין והוא עונה על דרישות הלקוחות. זה לוקח זמן להגיע לשלב כזה, בטח כשזאת הפעם הראשונה שלך בעולמות הללו."

היו שלבים שאמרת שאולי זה גדול עליכם? שלא תצליחו?

"בטח. אני זוכר בדיוק איפה עמדתי בבית ובאיזו שעה כשניהלתי את השיחה עם השותף שלי ואמרתי לו שאני לא בטוח שנצליח להרים את המוצר הזה. היו הרבה רגעים שבהם חשבתי שטיפסנו על עץ גבוה מדי, שהבטחנו יותר מדי. זה השלב שבו השותפים שלך מחזיקים אותך. אלה הזמנים שאתה חייב שותפים חזקים עם אמונה גדולה במה שאתם עושים."

אני רוצה לחזור לימים שהיו לפני שהגיע הלקוח הראשון ששם 100 אלף דולר. בסוף בשביל לפתח תוכנה כזאת צריך לא מעט כסף. מאיפה מביאים אותו?

"זה באמת אחד האתגרים הגדולים. אתה צריך שמישהו יאמין בך. אנחנו הגענו לכל הסיפור הזה נורא תמימים. בכלל לא הבנו

שצריך לשים כסף בשביל לפתח מוצר בסדר גודל כזה. פשוט התיישבנו והתחלנו לכתוב את הקוד ולמכור. בשלב מסוים אמרו לנו שכדאי לנו להיפגש עם מישהו בשם יונתן גד. הגדירו אותו כמי שיש לו ידי זהב, שיעזור לנו להתפתח ובהמשך גם להימכר. אז הלכנו להיפגש איתו והוא ממש התלהב. הוא חיבר אותנו עם חברת ההשקעות גלובל קפיטל והם שמו עלינו לא מעט כסף. מתברר שנפלנו עליהם בזמן ממש טוב, כי הם חיפשו חברות בתחום הזה כדי להשקיע בהן, וככה הם שמו עלינו שני מיליון דולר."

כמה תרמה לכם העובדה שהגעתם מ־8200, יחידה שלמעשה עוסקת בתחום הזה?
"המון. גם אחד השותפים שלי היה מישוה שהגיע מעולמות הגנת סייבר לחברות, כך שהייתה לנו נקודת פתיחה מאוד טובה. אבל הגענו בלי כלום. אפילו מצגת לא הייתה לנו. רק רעיון. היום זה לא יכול לקרות. יזמים שמגיעים למשקיעים או לקוחות יודעים בדיוק איך מצגת צריכה להיות, איזה מחקר מקדים צריך לעשות. לנו היה חלום להיות יזמים, האמנו בעצמנו, ואיכשהו זה עבד."

לארבע וחבריו היה יתרון בולט נוסף: תחום העיסוק שלהם היה הסייבר. כשמדברים על עולם ההייטק הישראלי, הענף הבולט בו יותר מכול הוא ענף הסייבר. הסיבה לכך ברורה למדי: חלק חשוב מהתעשייה צמח מתוך גופי הביטחון הישראליים, והם, בתורם, זקוקים בעיקר לפיתוחי סייבר, התקפי והגנתי. כך ישראל הפכה לאומת הסייבר.

קץ עידן הסטארט-אפ

במובן מסוים, זאת גם הסיבה שאנו מקיימים את הריאיון הזה. ארבע, בן 36, נשוי ואב לשניים שמתגורר באור עקיבא, הוציא

שיתוף פעולה עם בכירי תעשיית ההייטק. כריכת ספרו של ארבע

הבסיס שממנו צמחה תעשיית הסייבר הישראלית. חיילים ביחידה 8200

בשבועות האחרונים את ספרו הראשון, 'ההגנה הטובה ביותר'. הספר, שיצא במסגרת הספרייה העסקית של הוצאת סלע מאיר, מתאר את סיפורו של הסייבר הישראלי, החל מימי הראשונים ועד לאימפריה שהפך להיות. במהלך הספר מנהל ארבע שיחות עם צמרת התעשייה בישראל, כדוגמת גיל שויד, מנכ"ל ומייסד צ'ק פוינט, ניר צוק, מייסד וסמנכ"ל הטכנולוגיות של ענקית הסייבר פאלו אלטו נטוורקס, ליאור דוב, מייסד ומנכ"ל סייבריון, וגם שתי דמויות מוכרות הרבה יותר בשנים האחרונות בישראל: שלו חוליו, מייסד חברת NSO שיצרה את תוכנת פגסוס, ואסף רפפורט, מייסד ומנכ"ל וויז, ואחד מראשי מחאת ההייטק נגד הרפורמה במערכת המשפט.

לא סתם בחר ארבע לעסוק בספרו בתעשיית הסייבר, ולא בחייו של היום הפרטי או אפילו של ההייטק הישראלי בכללותו. מבחינתו, ההבנה שישראל עוברת להיות יותר ויותר אומת סייבר היא למעשה הפרק הבא של הכלכלה הישראלית.

"תמיד היינו מעולים בסייבר, בגלל התעשיות הצבאיות. בסוף, אנחנו מדינה קטנה מוקפת אויבים, ולכן תמיד השקענו בהון אנושי ובפיתוח טכנולוגיות בתחום הסייבר. לכן התעשייה די צמחה מתוך זה". אבל היה לנו עוד מאפיין: התמקדנו בעיקר בחברות סטארט־אפ. העניין הוא שכלכלה יכולה להסתמך על סטארט־אפים רק עד גבול מסוים. עשינו את זה במשך עשרים שנה, אבל בשביל לצמוח עוד קשה להסתמך על חברות שמוקמות כדי שתוך חמש שנים יקנו אותן בהרבה כסף", אומר ארבע.

"יש עוד חסרונות באומה שמתבססת רק על סטארט־אפים", הוא מסביר, "התרומה של חברות כאלה למדינה הרבה יותר נמוכה מאשר חברות טכנולוגיה גדולות שנמצאות כאן. קודם כול, סטארט־אפ משלם פחות מיסים. דבר נוסף, לחברה גדולה יש הרבה יותר פונקציות, תחומי העיסוק שלה הרבה יותר מגוונים. זה מגיע גם למחזות הפיננסיים, השיווק ועוד שלל דברים. מעבר של התעשייה בישראל לכיוון חברות גדולות יותר יהפוך את התעשייה הזאת לקטר לכל המשק".

במובן מסוים זאת בדיוק הטענה נגד ההייטק הישראלי כיום, שנוצרו שני מעמדות בישראל - תעשיית ההייטק שמרוכזת בתוך עצמה, וכל שאר המשק.

"נכון. מעבר לחברות גדולות ומבוססות יותר ישנה את האופי של התעשייה בישראל.

יש גם נקודה נוספת. סטארט־אפ, מטבעו, נמצא במלחמה קיומית כל הזמן. לעומת זאת, לחברה גדולה יש הרבה יותר גמישות, כי יש לה הרבה יותר משאבים. היא יכולה להכשיר עובדים חדשים לתעשייה, מה שסטארט־אפים לא יכולים. אחת הבעיות שיש לתעשייה בישראל היא מחסור בעובדים, וכל אדם שנמצא מחוץ לתעשייה שואל את עצמו איך זה הגיוני אם כל הפקולטות מלאות בסטודנטים למחשבים. התשובה היא שפשוט אין אפשרות להכשיר אותם, כי החברות בישראל לא יכולות להרשות לעצמן את זה".

המעבר מסטארט־אפים לחברות גדולות כבר מתרחש, או שזה חזון לעתיד?

"התחלנו לראות את זה בשטח כבר בשנת 2016. זה מוביל אותנו לתמהיל נכון בין שני סוגי החברות. זה לא שעולם הסטארט־אפים ייכחד, אבל הוא ייכנס ליותר פרופורציות. התמהיל הזה מאוד בריא לתעשייה".

מי מוביל את התופעה הזאת?

"אני דוגמה לאחד מהם. מדובר באנשים שכבר מכרו את החברה הראשונה שלהם, ועכשיו הקימו מיזם חדש. כשאתה מקים מיזם בפעם השנייה, המטרות שלך והגישה שלך שונות ממה שהיה בפעם הראשונה. יום בפעם הראשונה רוצה לעשות אקזיט. מי שעושה את זה בפעם השנייה אומר לעצמו שאת האקזיט הוא כבר עשה. עכשיו הוא רוצה להקים את הדבר הגדול. עכשיו, כשהקמת את המיזם השני שלי, פוינט-5, לא מעניין אותי לעשות אקזיט. אני מכוון למקומות הרבה יותר גדולים. זה תהליך אבולוציוני

בריא לתעשייה".

"לבצע את הרפורמה, אבל במתינות"

קשה לנהל ריאיון עם דמויות בתעשיית ההייטק בימים אלה בלי לעסוק בפיל הגדול שנמצא בחדר - הרפורמה במערכת המשפט והתגייסותם של כמה מבכירי התעשייה להפגנות נגדה. בכירים כדוגמת אסף רפפורט מוויז ועינת גו, מנכ"לית חברת פאפאיה גלובל, היו אלה שהולידו את הקריאות להוצאת הכספים מישראל.

באופן טבעי, ארבע מעט נרתע מלדבר על הנושא. להיות איש ימין בתעשיית ההייטק מעולם לא היה עניין פשוט. בשבועות האחרונים עולות ברשתות החברתיות עוד ועוד עדויות של עובדי הייטק, שמפרסמים את סיפוריהם בצורה אנונימית, על התנכלויות במקומות העבודה ובחברה מקצועית שמאופיינת מאוד בהיותה מזוהה עם מחזות השמאל. ארבע אומנם לא צריך לחשוש לעבודתו לאור העובדה שזאת החברה שלו, אך עדיין הוא נזהר בדבריו. יחד עם זאת, הוא לא מסתיר את עמדותיו.

"הבעיה הגדולה בעיניי בזה שחברות נכנסות לשיח הפוליטי הוא שזה פוגע בעובדים שחושבים אחרת. אצלי השיח הפוליטי לא נכנס ולא משחק פקטור, כי אני רוצה שלכל אחד יהיה מקום. שלא יהיה מישהו שלא ירגיש בנוח כאן".

כלומר לא נראה אותך מוציא אוטובוסים להפגנה, כמו שעשו חברות אחרות.
 "לא, זה לא יקרה. היו לי עובדים שרצו ללכת להפגנה, והם לקחו יום חופש והלכו להפגנה. הכול טוב. יש מי שרוצה לנצל את ימי החופש שלו כדי ללכת לטיול בצפון ויש מי שרוצה לנצל אותם בשביל הפגנה. זה לגיטימי. כל עוד ההפגנה היא לא נגד איסור לעסוק בהייטק כנראה שלא תראה אותי מוציא אוטובוסים להפגנה כלשהי, וזה בכלל לא משנה אם אני מסכים עם אותה הפגנה או

לא".

יש לא מעט חברות שלא דוגלות בתפיסה שלך.

"נכון. ובאותן חברות העובדים שחושבים אחרת מהמנכ"ל באמת לא מרגישים בנוח. הם מרגישים לא בנוח לבוא לעבודה, הם מרגישים לא בנוח כששואלים אותם מה עמדתם, הם מרגישים לא בנוח כששואלים אותם למה הם לא מגיעים להפגנות. בתור אדם דתי שהוא מיעוט בתעשייה אני יודע בדיוק מה זה להיות מיעוט, ומה אדם מרגיש כשהוא חושב אחרת מהרוב. זה לא קל". עם זאת הוא מסייג ואומר: "זה לא ככה בכל החברות. במקומות כמו צ'ק פוינט למשל זה לא המצב".

ואם ניגע רגע במהות: החששות שההשקעות ייפסקו נכונות, או שמדובר בקמפיין הפחדה?

"יש מציאות. משקיעים מוציאים מפה כסף. זה שהשקל עולה זה כי אנשים פחות מאמינים בו והם מוציאים מפה כספים. זאת עובדה. עכשיו צריך להבין ממה זה נובע. הרפורמה עצמה לא פוגעת ביכולת לעשות עסקים בישראל בצורה ישירה. אבל בשביל לייצר כאן תעשייה משגשגת צריך לייצר כלכלה שיש בה שמירה על זכויות קניין, שמירה על זכויות חוזים, מערכת משפט אפקטיבית וגם בנק מרכזי עצמאי יכול בהחלט לתרום. הרפורמה עצמה לא פוגעת בדברים האלה, אבל היא כן מולידה חשש של מדרון חלקלק. מה יקרה אם יבוא שר אוצר כלשהו בעוד עשור וכן יפגע בזה. זה הדיון מבחינתי".

איך אפשר להרגיע את החששות האלה?
 "אני יכול להגיד לך שבאופן אישי אני חושב שכן צריך לבצע את הרפורמה, אבל עדיף שהיא תהיה איטית יותר ומתונה יותר. כך באמת ייצרו את האיזון הנכון לאורך זמן, וגם ירגיעו את המשקיעים".

אליך פנו משקיעים עם השאלות הללו?
 "כן. משקיעים פנו אליי עם שאלות וחששות בנושא. אני מנסה להסביר להם כמיטב יכולתי. מה שכן, כשעושים רפורמה, כל רפורמה, צריך לחשוב מה יקרה איתה בעוד עשר שנים. ככה מגיעים לתוצאות טובות יותר". ■

"בחברות שבהן העובדים חושבים אחרת מהמנכ"ל, באמת לא מרגישים בנוח. הם מרגישים לא בנוח לבוא לעבודה, הם מרגישים לא בנוח כששואלים אותם מה עמדתם, הם מרגישים לא בנוח כששואלים אותם למה הם לא מגיעים להפגנות. בתור אדם דתי שהוא מיעוט בתעשייה אני יודע בדיוק מה זה להיות מיעוט. זה לא קל"

צילום: עופר עמרם

הדר מילר

34

נשואה לאיתן ואם לארבעה

תושבת לוד

אשת תקשורת

התחלה// נולדה וגדלה בגבעת שמואל, "שהייתה שונה מאוד ממה שהיא היום. גדלתי בקהילה קטנה, מוקפת מטעים ופרדסים. היה כיף לגדול שם. כמה שאני צעירה, אלו היו חיים אחרים לגמרי". הקטנה מתוך שלושה.

אבא// נפתלי קליין ז"ל, נפטר לפני חמש וחצי שנים ממחלת הסרטן. "איש עסקים, אדם חם, אוהב. הייתי הילדה של אבא, עד הרגע האחרון. הייתי מאוד קשורה אליו. המשפחה אצלו הייתה לפני הכול. לא משנה איפה היינו, הוא תמיד היה קופץ לבקר. פעם אחת בכיתה ט', כשהיה באמצע פגישת עסקים בדרום, התקשרתי אליו ושיתפתי אותו שאני קצת מדוכדכת. הוא ענה 'אני אדבר איתך' וניתק. הייתי המומה. אחרי שעתיים פתאום הוא התקשר שאצא החוצה".

אמא// פני (פנינה) קליין (64). עבדה כמפיקה ברדיו קול חי ובערוץ 1 ובדוברות של המפד"ל. "אמא מדהימה, תמיד תומכת ועוזרת. הסבתא הכי מדהימה שיש לילדים שלי. היא מגיעה מתחום התקשורת, כך שבעיסוק הנוכחי שלי יש סגירת מעגל".

ספסל הלימודים// ביסודי למדה בבית הספר המקומי, ממ"ד מורשת זבולון. "למדתי במחזור הראשון של בית הספר". בחטיבת הביניים למדה באולפנת צפירה, ובכיתה ט' עברה לאולפנת כפר פינס. "הייתי הראשונה מגבעת שמואל שהלכה לשם. אנשים הסתכלו על ההורים שלי בתור מטרללים ששלחו את הבת שלהם לפנימייה. היו לי שנים טובות, מאוד נהניתי שם".

הידד במעלה// במקביל ללימודים באולפנה, נכנסה להדרכה בשבט יובל של בני עקיבא שמיועד לילדי חינוך מיוחד בגבעת שמואל. "בכל יום שלישי הייתי נוסעת מכפר פינס לגבעת שמואל כדי להעביר את הפעולה, ומאוחר בלילה אבא שלי היה מחזיר אותי לאולפנה. זה היה הזמן של שיחות הנפש שלנו. הוא תמיד היה אומר שלמען בני עקיבא זאת נסיעה קדושה. הוא היה חוזר הביתה באחת וחצי בלילה".

צפונה// לאחר סיום הלימודים באולפנה, הצפינה עוד יותר לטובת שירות לאומי באולפנת צביה בעיר מעלות, יחד עם סיוע למשפחות קשות יום אחר הצהריים. "במעלות מתגוררים דודים שלי וזאת הייתה העיר האהובה עליי. מעלות זו עיר של אנשים מדהימים, הרגשתי שם בבית. הייתי מאוד קשורה לכל הקהילה. שם גם הכרתי את בעלי".

החצי השני// איתן, מהנדס שעובד בתעשיית ההייטק. "הוא למד בשיבת ההסדר במעלות ואני הייתי שם בת שירות. הוא חשב ששידכו בינינו, אבל בפועל דאגתי שיכירו בינינו. הוא גילה את האמת רק אחרי החתונה". השניים נשואים כבר 15 שנה.

לודאים// בשנה הראשונה התגורר הזוג הצעיר סמוך לשיבה במעלות, ומשם עברו ללוד "בגלל הקהילה המדהימה, בגלל שזה במרכז הארץ ובגלל שזה השתלם כלכלית. לא מתוך אידיאלים גדולים. אני מאוד אוהבת את לוד, את החום והפשטות של האנשים. יש תחושה שמקבלים אותך כמו שאתה, לא משנה איך תהיה".

אקדמיה ומטפחות// יחד עם המעבר ללוד החלו בני הזוג בלימודים אקדמיים באוניברסיטת בר אילן. "למדתי אופטומטריה, איתן למד הנדסת חשמל במשך ארבע שנים. כדי להצליח להתפרנס במהלך שנות הלימודים פתחתי עסק של מכירת מטפחות, וזה הצליח להחזיק אותנו כלכלית יפה מאוד ולשרוד את החיים כסטודנטים".

עין טובה// לאחר סיום הלימודים החלה לעבוד כשכירה בחנות 'אופטיקנט' בקריית הממשלה ברמלה. לפני כשלוש שנים רכשה את החנות שבה עבדה. "יצא לי להציל חיים תשע פעמים, אנשים שגיליתי שיש להם גידול במוח ומחלות אחרות שמסכנות חיים באופן מיידי. לכל אחד מהם היה סיפור מאוד מרגש. הצלחתי לטפל גם בסיפורים קשים של פזילה שהחיים שלהם השתנו. או מקרים אחרים שבהם אנשים כמעט איבדו את הראייה והצלחתי להציל להם את הראייה ברגע האחרון. אנשים כבר מכירים את החנות ומגיעים אליה במיוחד".

בלי פוליטיקה// אל עולם התקשורת הגיעה לראשונה כבעלת עסק בתקופת הקורונה. "השתתפתי בפאנל שבועי בנושא קורונה, עסקים וכלכלה באולפן הפתוח של בועז גולן בערוץ 20 (היום ערוץ 14 - י"א). כל יום רביעי היינו יושבים ומדברים רק על

העניינים האלה. לא דיברנו מילה על פוליטיקה. כבעלת עסק בכלל לא רציתי להיכנס לזה".

בחזית// השינוי אירע בזמן מבצע שומר החומות. "בלילה הראשון שמענו פיצוצים, ריח של עשן, ירי בלתי פוסק, הודעות היסטוריות בקבוצות הוואטסאפ של השכונה. אנשים זעקו 'הצילו, אנחנו נמצאים בסכנת חיים', התקשרו למשטרה פעם אחר פעם והיא פשוט לא הגיעה. המוקדנים היו עונים 'כן, אנחנו יודעים' ומנתקים לנו בפרצוף. היה לילה מטרורף לגמרי, תחושה של חוסר אונים. בגלל שהכירו אותי מעולם התקשורת, השם שלי עבר מאחד לשני, בבוקר קיבלתי המון טלפונים והתראיינתי ללא הפסקה על מה שאירע. שאלו אותי על דו"קים ועניתי שקודם כול צריכים לדאוג לקיום שלנו, אחר כך אפשר לדבר על דו"קים".

לינץ'// אחר הצהריים, עם תום מבול הראיונות, הלכה כרגיל לעסק. "חשבתי שמה שהיה כבר מאחורינו. מכאן 11 ומערוץ 20 ביקשו שאגיע למקום מסוים כדי להתראיין. סיכמנו שאחרי שאסגור את העסק כרגיל, בשמונה בערב, נקיים את הראיון. לא תיארתי לעצמי שכשיגיע החושך יתחדשו איתו גם הפרעות. סגרתי את החנות וצעדתי לעבר הרכב, פתאום קלטתי קבוצה של רעולי פנים שפתחו עליי בירי. הייתי כמו ברווז

במטווח, רצתי מאחורי רכבים בניסיון לברוח. הכדורים שרקו ליד האוזניים שלי, פחד מוות כפשוטו. במקביל שמעתי אזעקות וראיתי בשמיים את היירוטים של הטילים מעזה. זה היה כמו רעשי רקע, כי הירי החי לעברי היה הרבה יותר מוחשי ומבהיל. הצלחתי להגיע לרכב, כולי רועדת, וניסיתי להניע במהירות האפשרית. הילדים התקשרו אליי בבכי ואמרו שכל הבית מלא עשן כי הערבים שורפים את גינת המשחקים מתחת לבית. הגעתי למחסום בוער על הכביש ולא יכולתי לחזור אחורה. בלית ברירה שמתי גז בכל הכוח ופרצתי את המחסום. בחסדי שמיים הצלחתי לעבור ולהגיע הביתה".

מזיזה את המשטרה// "הייתה תחושה של חוסר אונים, ושהתקשורת לא מספרת את הסיפור האמיתי. הרגשתי שחייבים להיאבק כדי לשנות את המציאות. נקודת האור הייתה עם ישראל שהגיע לשמור עלינו. הרגשתי ממש תמיכה ואהבה מכל העם שלנו. יצאתי לתקשורת והתחלתי לדבר על הכול. הבנתי שהתפקיד שלי הוא להיות יותר בתקשורת. ראיתי שהמשטרה זוה לפי מה שקורה בתקשורת, כך שיש לזה משמעות אמיתית. כמה שזה יישמע קלישאתי, הרגשתי שאני שליחת ציבור וחיבת לעשות את זה".

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

שבעים פנים

ובחרתי להתחיל בלימוד השפה הצרפתית, שפת הסתרים של משפחת בעלי. זה כיף גדול. בקרוב אוכל לגלות סודות כמוסים שנסתרו מאוזניי במשך שנים ארוכות. והנה מצאתי משהו מעניין: בצרפתית, כמו בלשונות אירופיות רבות, מקפידים לדבר עם אדם מכובד, או עם אדם שאיננו מכירים אותו מקרוב, בגוף רבים, ורק כשנוצרת ידידות וקרבה עוברים לגוף יחיד. בעברית מדוברת אין כלל חלוקה כזו ואולי, לטוב ולרע, זה מתאים לחוצפה הישראלית הידועה.

בשפות מסוימות, וגם בעברית מסורתית, כשפונים אל אדם מכובד, כמו רב למשל, מדברים בגוף שלישי, כאילו קיימת מחיצה בינינו ובינו. "מה דעת הרב בעניין פלוני?" נשמע מכובד יותר מאשר "הרב, מה דעתך על עניין פלוני?". כרופאה פונים אליי זוגות רבים, בעיקר מהציבור החרדי, בלשון דומה: "מה הדוקטור חושבת?" או "מה אתן חושבות?" בהתחלה הייתי מסתכלת אחורה לראות מי עוד נמצא בחדר, עד שהתרגלתי לשפה. טוב, זה היה אולי מתאים לפנות אליי בלשון רבים בשנים שבהן הייתי כל הזמן בעגלה ובזמן קריב - אבל עכשיו מה זה אומר עליי? אל תענו בבקשה...

מחקר ישראלי מצא שאנשים שמדברים בשפה הכוללת רק זמן הווה (ולא עתיד) חיים יותר את הרגע ופחות מוטרדים מהעתיד לבוא. המחקר כלל כ-1,500 בני אדם דו-שפתיים שמדברים שפה אחת עם זמן עתיד - אנגלית, צרפתית או ספרדית, ואחרים שדוברים שפה אחת בלי זמן עתיד - הולנדית, גרמנית וסינית. כשפנו אליהם בשפה עם הווה ועתיד, כמו אנגלית, בשאלה אם הם מעדיפים לקבל תשלום על מוצר או שירות באופן מיידי או במועד מאוחר יותר בתוספת עמלה, נדרש יותר כסף כדי לשכנע אותם לקבל את התשלום בעתיד - מאשר כשפנו אליהם בשפה עם הווה בלבד.

במסגרת הניסוי השני אמרו לנבדקים שהניסוי כולל שתי מטלות, אחת כיפית ואחת משעממת. המשתתפים בשפות שיש בהן הווה ועתיד התחילו עם המטלה הכיפית ודחו את המשעממת, ולאלו שאין להם לשון עתיד היה פחות אכפת. מתברר שיש קורלציה בין השפה להתנהגות. במדינות שבהן השפה המדוברת מבדילה בין הווה לעתיד, כמו פולין ופורטוגל, האזרחים חוסכים יותר כסף, לעומת מדינות כמו דרום קוריאה וצ'כיה שהשפות המדוברות בהן מאחדות בין הווה לעתיד, שם מתייחסים פחות ברצינות אל העתיד.

המסכה שלא מסתירה. יש שפה אחת ומילים אחדות, ויש מסכות שונות שאני עוטה ולכולן פנים שונות: כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם. לעיתים אנו עוטים על עצמנו פנים שלווה רק כלפי חוץ, כדי לשדר עסקים כרגיל, אך בפנים מתחוללת סערה. שנים הלכתי עם מסכה של חדר ניתוח, לא בגלל הקורונה אלא כדי לשמור על תנאים סטריליים במהלך פרוצדורות בחדר לידה. אבל המסכה הזאת לא ממש תפקדה כמסכה. היא לא הצליחה להסתיר את ההתרגשות שלי ואת העיניים הדומעות עת שלפתי תינוק בריא מרחמה של אישה שחיכתה שנים לשמוע את צליל הבכי של זה שעתה יצא לאוויר העולם. את זה אף ספר פנים לא יכול לזייף. ●

שנים הלכתי עם מסכה של חדר ניתוח, לא בגלל הקורונה אלא כדי לשמור על תנאים סטריליים במהלך פרוצדורות בחדר לידה. אבל המסכה הזאת לא ממש תפקדה כמסכה. היא לא הצליחה להסתיר את ההתרגשות שלי ואת העיניים הדומעות עת שלפתי תינוק בריא מרחמה של אישה

הפייסבוק של אחשוורוש. לפני יומיים קראנו כיצד אחשוורוש מבקש להביא לפניו את ספר דברי הימים. במושגים של ימינו הוא מתכוון לעיין בדף הפייסבוק שלו. אני מניחה שהוא, כמוני, לא ממש יודע מה קורה שם, אבל יש אנשים סביבו שמטפלים בספר הזה. הוא מבקש לדעת מה כתבו עליו, מי שיבח אותו ומי שפך את דמו. אבל מה שהוא כנראה איננו יודע הוא שהפייסבוק - ספר הפנים - הוא אבי אבות המסכות. הוא בעצם כולו הסתר פנים. לכאורה יש בו שיתוף וחשיפה, אך פעמים רבות אין קשר בין מה שמוצג על האדם ובין מה שהוא באמת. הכול דמיוני.

סבתא מתחפשת. הימים האחרונים היו כיף גדול בשבילי, בעיקר כי אני אוהבת להתחפש. כבר מראש חודש אדר אני נוהגת להיכנס לחנויות וקונה אביזרים שונים, לכאורה בשביל הנכדים - אבל לא פחות כדי להשתעשע בהם בעצמי. כמו הורים שקוראים לילדים סיפורים לפני השינה ובעצם נהנים מהסיפור יותר מהילדים שכבר מזמן נמים את שנתם, כך אני נהנית יותר מהם לשעשע את עצמי מול המראה עם אביזרי התחפושות המתחדשים פעם אחר פעם. בתחילת הדרך הייתי עושה מסע קניות וקונה לכל נכד את מבוקשו, אך הוא כמובן החליף דעה כמה פעמים עד לבוא החג ומצאתי שאני לא עומדת במשימה. אז הסתפקתי בלשאול אותם מבעוד מועד למה הם מתחפשים, וכמובן ששמחתי לקבל תמונות שההורים צילמו לקראת היציאה החגיגית לבית הספר בערב פורים.

כשגרנו בשעלבים חגגנו פורים פעמיים מספק, וזה כלל קריאת מגילה ארבע פעמים, שתי סעודות פורים (ועוד שתי סעודות בליל פורים) ושני סבבי משלוח מנות, השני מצומצם יותר. זה היה מתיש, אבל לפחות יכולתי להתחפש פעמיים בשתי תחפושות שונות. זה קצת הזכיר לי את שני לילות הסדר בחו"ל שכל כך אהבתי כילדה - כי קיבלנו פעמיים מתנת אפיקומן, והיה גם זמן לכל השאלות והתשובות והמדרשים שהכנו.

בצעירותי, אמי היצירתית והמשקיענית הייתה מגיעה אלינו לפני פורים עם מזוודה ענקית ובה ערימה של תחפושות על פי הזמנה אישית שהיא תפרה לבקשת נכדיה, כמו בגדי טבח עם כובע ענקי, או שוודים ספרדיים, ופעם ג'ירפה "ממש אמיתית". לפעמים הילדים ביקשו להחליף מגדר ליום אחד - היא שמה מגבעת והוא שם על הראש פאה נוכרית ישנה ועליה סרט. למה לא? בפורים מותר לנו להפוך את פנינו, אפשר וראוי לשנות את ההופעה החיצונית. וגם לנו המבוגרים מותר, למרות שאני לא מוותרת על המגדר שלי גם בפורים. הרי לא מדובר בניסיון להחלפת זהות באמת, אלא בשמחת פורים. אין אפשרות אמיתית לשנות את המגדר שלנו, גם אם אלף בתי משפט יחליטו אחרת. וזה כל ההבדל. השפה העברית מבדילה באופן עקבי בין לשון זכר ללשון נקבה, בניגוד לשפות אחרות, ומחנכת אותנו לשים לב להפרדה הזאת, שהיא בסיסית וקיומית.

"דוקטור, מה אתן חושבות?" לשפה יש כוח עצום. לאחרונה גיליתי את אתר DULINGO

תבשיל אסאדו עם תפוחי אדמה ובטטות

צלי חגיגי, עשיר, טעים וקללללל להכנה. הטעם שלו גן עדן, כולם לא מפסיקים לאכול וליהנות ולא יודעים כמה בקלות הכנתי אותו. הסוד כאן הוא אפייה ארוכה בחום נמוך בתנור, שנותנת את הטעם המושלם הזה. הבשר רך רך, ממש נושר מהעצם, תפוחי האדמה והבטטות סופגים את הטעם העשיר, והכול יחד מהווה תבשיל שבתי בלתי נשכח. חשוב לוודא שהאסאדו שקייתם אינו שומני מדי ויש בו הרבה בשר. לפעמים יש נתחים שהם כמעט רק שומן - והם פחות מוצלחים למנה זו (או בכלל לשום מנה שהיא).

כ-6 מנות

מאן 3 לייפה:
5-4 שעות

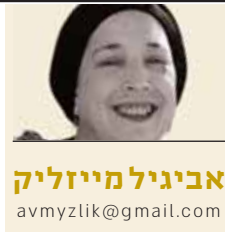

דרשת קפה:
קפה

2 כפות רוטב סויה
3 כפות סילאן או דבש
מלח ופלפל
כפית פפריקה מתוקה
כוס מים

1.200 קילוגרם בשר אסאדו חתוך לקוביות
3 כפות שמן זית
חצי צרור פטרוזיליה
8 שיני שום קלופות
כצל צדף קלון
3 בטטות קלופות
4 תפוחי אדמה קלופים

מחממים תנור לחום של 140 מעלות. חותכים את הבצל, הבטטות ותפוחי האדמה לשמיניות. מניחים את הבשר בקרקעית של סיר חסיך חום ורחב או תבנית עמוקה (פירקס). מסדרים מסביב בין קוביות הבשר את כל הירקות, יוצקים את שמן הזית, הסויה, הסילאן, מלח, פלפל ופפריקה. מערבבים היטב עד שכל החומרים מצופים בתערובת. מניחים בצד את גבעולי הפטרוזיליה כך שיהיה נוח להסיר אותם לאחר האפייה. יוצקים את המים, מכסים במכסה או בנייר כסף ומכניסים לתנור. צולים במשך 3-4 שעות, פותחים את המכסה, בודקים שלא חסרים נוזלים ומוסיפים עוד חצי כוס מים במידת הצורך. ממשיכים לאפות עוד כשעה, עד שהבשר רך וממש מתפרק. מוציאים את הפטרוזיליה וזורקים. אפשר להניח את הסיר כמו שהוא על הפלטה. מגישים את הבשר יחד עם הרוטב והירקות ונהנים.

אביגיל מייזליק
avmyzlik@gmail.com

מי אוהבת את השבת?

הקושי, התסכול ולפעמים הכעס שמלווים אותנו בהכנות לשבת במטבח יכולים להתחלף בחוויה שונה לחלוטין של שמחה ורוגע, אם רק נזכור למה בחרנו לעשות את כל זה

למעשה, ערב שבת דורש מאיתנו להעמיד במבחן כמעט את כל מהותנו כאישה - וכל זאת בזמן קצוב שנגמר בלי כל אפשרות לשינוי. לא פלא שנשים רבות חולמות חלום חוזר על ערב שבת שבו הצפירה כבר מתקרבת ושום דבר עדיין לא מוכן...

לכן ממש התרגשתי כשחברה יקרה סיפרה לי כיצד הצליחה לחוות ערב שבת מסוג אחר לחלוטין:

"בערב שבת הזה ידעתי שאני הולכת לעבוד נגד כל הסיכויים. עקב פרויקט דחוף בעבודה נאלצתי לעבוד ביום חמישי עד השעות הקטנות של הלילה, כל הסדרים הקבועים שלי נהרסו ולא ידעתי איך להתחיל את ההכנות. עוד לפני שנכנסתי למטבח כבר מילאו את מוחי מחשבות של ייאוש וחוסר אונים, שכמעט מיד התהפכו לכעס על כולם, על הילדים שמבלגנים, על הבעל שלא עוזר, על הבישולים שהם אינסופיים, כמוכן שגם על עצמי שלא הצלחתי להתארגן בזמן - הכול נראה לי פשוט בלתי אפשרי! לפתע, בתוך הקושי והבלבול, התקשרה אליי חברה טובה ממש משמיים. 'הבעיה שלך שנדמה לך שהכול תלוי בך, שערב שבת הוא מין מבחן שאת חייבת להוציא בו מזה, ובגלל זה את כל כך נלחצת. במקום להשקיע את כל הכוחות שלך בהצלחה במבחן, פשוט תנסי לחזור לשאלה הפשוטה למה את כאן, במטבח'.

'כדי להכין שבת', עניתי אוטומטית. 'נכון, וזה משהו שאת רוצה לעשות? את אוהבת את השבת?'

'בטח! זה היום הכי אהוב עליי, הכי חשוב לי'. 'יופי, אז במקום לנסות לעמוד במבחן של מכינת השבת העולמית, פשוט תחזרי להתחלה, לפשטות, תזכרי כמה את אוהבת את שבת, תתפללי לסייעתא דשמיא, ומשם תמשיכי'.

וזה בדיוק מה שעשיתי. במקום להמשיך לנסות להכין בשצף קצף את השבת תוך כדי סערת רגשות ותסכול - החלטתי לאפות עוגה שאני מאוד אוהבת. לאחר מכן ישבתי לי עם כוס קפה, שתיתי, נרגעתי, נשמתי והבנתי שבעצם אני כל הזמן דואגת שאכשל וכך מכשילה את עצמי מראש. החלטתי להפסיק לדאוג, לחזק את הרצון שלי ולנסות לשמח את עצמי ככל יכולתי. ובאמת - זכיתי להיות בשמחה מיוחדת! הכנתי את הכול ממקום כל כך אחר, מקום פנימי ולא מאוים. הרגשתי ממש איך יורד עליי אור משמיים, והשמחה ליוותה אותי לאורך כל ההכנות ונמשכה גם לתוך השבת בעצמה. שמחה שאיננה תלויה בהצלחה כזו או אחרת, אלא נובעת כולה רק מהזכות להיות אמא יהודייה שמכינה הכנות לשבת".

יום חמישי, תשע בערב, השעה הקבועה שבה אני אמורה להתחיל לבשל.

במטבח כבר מחכים כל המצרכים בסבלנות על השיש, אם יש לי מזל - כל הכלים בכיור שטופים אף הם, וכל מה שנותר זה לגשת ולהתחיל לחתוך, לקצוץ, לטגן ולאדות. תפריט שלם ערוך לי בראש: סלטים, דג, מרק, עוגות, תוספות, הכול לכבוד המשימה הקדושה - הכנות לשבת קודש!

"מה את אומרת?" מתלהב היצר הרע. "נלך לבשל ביחד?" הוא לא מוותר על המצווה. "זה יהיה כל כך קל, פשוט, צ'יק צ'ק, שעה וחצי ואת גומרת הכול. הפעם את תגיעי אחרת לשבת! הפעם תעשי את הכול היום כדי שמחר לא תישאר לך שום עבודה! לא כמו בכל השבתות שאת ואני יודעים איך הן נראות... את חייבת להצליח פעם אחת להגיע לשבת כמו בן אדם!" הוא עומד מולי ולא מפסיק לשלוח לי גדרים של מחשבות עידוד מזויפות. בעוד דקה או שתיים, כשאגיע למטבח, רק אניח את קרש החיתוך על השיש ומיד הוא יקפץ ויעמוד מאחוריי.

"אוי אוי אוי, זה כל כך קשה. איך תסתדרי? יש לך כל כך הרבה עבודה! במיוחד שרק אתמול היה פורים ולמי יש כוח להתחיל לבשל שוב? מסכנה, את כל כך עייפה, מה גם שבמנוחת הצהריים הטלפון העיר אותך אלף פעמים, וברור שאף אחד מהילדים לא יבוא לעזור לך... אולי אם היית אמא קצת יותר טובה שידעת להציב גבולות הם היו עוזרים יותר... רגע, למה בחרת להכין דווקא את הסלט הזה? זה המתכון הכי מסובך בעולם, לא, את לא תספיקי, אין לך סיכוי. תמיד את לוקחת על עצמך הרבה יותר מדי עבודה, למה שלא תלמדי להיות כמו השכנה שלך? תראי איך היא תמיד מתוקתקת בזמן! ומה עם בעלך? אולי פעם אחת הוא יעזור לך, מה יש? הרי זו עבודה כל כך קשה, לפחות שייקח את הילדים לאן שהוא..."

המחשבות תוקפות ותוקפות, אני מנסה להתמקד בעגבנייה, אבל היצר מסית אותי ומצליח במשפט אחד לשלול את כל התפקוד שלי כאם, כעקרת בית וכרעייה גם יחד. מה הפלא שכעבור עשר דקות אני מתייאשת ומרגישה שזוהו, אין לי כוח להמשיך, זאת באמת עבודה קשה מדי...

בישולים עם קפה ועוגה

נשים רבות מוצאות את עצמן במלחמה פנימית בערב שבת. אם נתבונן לעומק נראה שבעצם הכנת השבת מורכבת מאינספור פרטים - ניקיון, כביסה, קניות, בישול, אך לא פחות מכך גם חינוך הילדים והצבת גבולות, מערכת יחסים מול הבעל, כושר ארגון והתמודדות במצבי לחץ.

"רגע, למה בחרת להכין דווקא את הסלט הזה? זה המתכון הכי מסובך בעולם, לא, את לא תספיקי, אין לך סיכוי. תמיד את לוקחת על עצמך הרבה יותר מדי עבודה, למה שלא תלמדי להיות כמו השכנה שלך? תראי איך היא תמיד מתוקתקת בזמן! ומה עם בעלך? אולי פעם אחת הוא יעזור לך, מה יש?"

פטרזיליה פרווה!

ידקות פרימיום נקיים.
אין כניסה לחרקים.

